

**MAANMITTAREILLE:
"PITÄISI OSALLISTUA
ENEMMÄN
YHTEISKUNNALLISEEN
KESKUSTELUUN
ERI FOORUMEILLA."**

**Haastattelu:
Pekka Lehtonen
Kuvat: Antero Aaltonen**

Ahti Vielma:

Railakkuutta maapolitiikkaan

Ahti Vielma kävelee poikamaisesti virnuillen Eduskuntatalon vastaanottopisteeseen. Satunnainen toimittaja ja valokuvaaja ohjataan eduskunnan kahvilaan. Tuoreesta kansanedustajasta huokuu kolmikymppisen energisyys ja nelikymppisen habitus. Parlamentaarista pullaa purressa on pakko kelata muutamia 60–70-luvun muistoja. Käydään läpi vanhoja opiskelukavereita ja muistellaan kuinka satunnainen toimittaja sai aikanaan ensimmäisen virkansa, kun Ahti lähti Espooseen kiinteistöinsinööriksi Helsingin maanmittauspiiristä.

Ahti on metsurin poika Kittilän Sir-kasta. Maanmittausalalle hän joutui melko sattumalta: ajatus vain syntyi armei-

ja-aikana. Hänestä piti tulla pappi, voimistelun opettaja tai metsänhoitaja. Luonto on aina kiinnostanut ja kouluaikana sattui eteen maanmittausalan apu-miestöitä.

Kaksi vuosikymmentä apulaiskaupunginjohtajana

Espoosta Ahti siirtyi Jämsän kaupungin tekniseksi johtajaksi. Kahdeksan vuoden kuluttua hänet valittiin Jyväskylän apulaiskaupunginjohtajaksi. Hänen vastuulleen ovat kuuluneet eri vaiheissa mm. tekninen sektori, kaavoitus, asuntotuotanto, energialaitos, rakennusvalvonta, ympäristöasiat, liikuntatoimi ja pelastuslaitos. Jyväskylähän on yksi kehäkolmo-

sen takaisista vireistä kasvukeskuksista.

”Virkaura on ollut monipuolinen”, Ahti arvioi. ”Espoo opetti ison organisaation toimintatavat. Jämsän pienessä organisaatiossa oli mentävä syvälle yksityiskohtiinkin. Jyväskylässä pureuduttiin laajasti yhteiskunnan infrastruktuuriin.” Jämsän aikana Ahti suoritti vielä Tampereen yliopistossa kunnallisoikeuden ja julkisoikeuden arvosanan.

Kokoomuslaiseksi ”maalaisliiton ja kommunistien välissä”

Ahti pyrki eduskuntaan jo edellisissä vaaleissa, jolloin jäi puuttumaan 610 ääntä. Nyt hän on ainoa kokoomuslainen

kansanedustaja Keski-Suomesta. Hän sanoo aina olleensa kokoomuslainen ja kasvaneensa Lapissa maalaisliittolaisuuden ja kommunistien välissä.

Mihin kannatus voisi perustua? Ilmeisesti muun ohella tunnettuuteen. Ahti on ollut Keski-Suomessa näkyvillä paikoilla 30 vuotta ja tutustunut monenlaisiin sidosryhmiin, elinkeinoelämään, julkisorganisaatioihin, kuntalaisiin ja maakuntalaisiin. Hän kirjoitti kolumneja seitsemän vuotta Keski-suomalaiseen. Tukijoukkoja on ollut kaikista puolueista, Ahti sanoo.

Kansanedustajuus pohjaa kokemukseen

Kansanedustajaksi on helppo istahtaa pitkän uran jälkeen. Entuudestaan löytyy paljon tuttuja ja kotikentäksi hän kokee myös julkishallinnon koneistot sekä elinkeinoelämän.

Uusi kansanedustaja vakuuttaa olevansa yritysalamää tukemassa milloin tahansa. Ahti sanoo rakentavansa edustajatyössä omien vahvuuksiensa varaan: kunnallishallinnon tuntemus, rakentaminen, suunnittelu ja maapolitiikka ovat hänen ominta aluettaan.

Railakkuutta maapolitiikkaan

Ahti kannattaa railakasta maapolitiikkaa. ”Pitää tehdä rohkeasti vapaaehtoisia kauppoja ja sopimuksia. Ei pidä jäädä pihtailemaan, vaikka hinta tuntuu joskus hiukan liian korkealtakin. Kunnalla on kyllä keinot saada omansa pois.”

Entä jos maata ei saada vapaaehtoisin keinon?

”Vastaan ei ole tullut yhtään pakkolunastusta”, Ahti vakuuttaa. ”Esimerkiksi Jyväskylän kaupungilla on riittävät maareservit, kun 1980-luvulla ostettiin rohkeasti maata yleiskaavan mukaisilta tuloilta asuntoalueilta. Kaavoitussopimukset ovat kullannarvoinen järjestelmä”, Ahti painottaa. Suurimpana hankkeena hän mainitsee Schaumanin vaneritehtaan maat Lutakossa. Yritys oli päättänyt tehtaasta lopettamisesta ja Jyväskylän keskusta syntyi 30 ha:n maareservi. ”Kaupunki teki kaavoitussopimuksen 220 000 kerrosneliömetrin kaavoittamisesta ja ehdoksi tuli, että yritys perustaa korvaavan tehtaan enintään 10 km:n etäisyydelle keskustasta. Sitten Schauman osti Säynätsalon vaneritehtaan Ensolta ja samaan ryttäkään sovittiin Säynätsalon kuntaliitoksesta Jyväskylään. Kaupunki tulkitse, että tehdasehtokin tuli täytettyä. Näin Jyväskylään syntyi huomattava kerrosalan lisäys, korvaavia työpaikkoja ja vielä alueliitoskin.”

Toisena esimerkkinä Ahti mainitsee Korttesuon kartanon maat. Kaupunki kaavoitti yksityisen omistamalle alueelle 22 000 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta ja sai puistot ja muut yleiset alueet korvauksetta (30 ha), minkä lisäksi maanomistaja rakensi kunnallistekniikan kustannuksellaan. Nyt alue alkaa olla jo täyteen rakennettu.

Maankäyttö- ja rakentamislaissa korjattavaa

Ahti korostaa, että kuntien maapoliittisia ongelmia puolusteltaessa on mentävä vääriä tavalla lain taakse. ”Tosiasia on ollut, ettei kunnissa ole löytynyt riittävästi poliittista tahtoa asian hoitamiseksi. Rakennuslain aikaan väitettiin jopa, että kaavoitussopimukset olisivat lainvastaisia.” Ahti sanoo valmistelleensa niitä kuitenkin runsaasti ja monet niistä ovat olleet aivan merkittäviä ao. kunnan kannalta.

”PITÄÄ TEHDÄ ROHKEASTI VAPAAEHTOISIA KAUPPOJA JA SOPIMUKSIA. EI PIDÄ JÄÄDÄ PIHTAILEMAAN, VAIKKA HINTA TUNTUU JOSKUS HIUKAN LIIAN KORKEALTAKIN. KUNNALLA ON KYLLÄ KEINOT SAADA OMANSÄ POIS.”

”Uudessa maankäyttö- ja rakentamislaissa on lastentauteja, jotka tulee korjata pian. Kaavojen käsittelyn toivottiin nopeutuvan, mutta erittäin monessa tilanteessa on käynyt päinvastoin, aikaa prosessiin kuluu aikaisempaa enemmän.”

Pitkäaikainen apulaiskaupunginjohtaja ilmoittautuu haja-asutusalueiden puolestajaksi. Suomessa ollaan liian tiukkoja lupia myönnettäessä. ”Tänä päivänä on olemassa kaikki tekniikka sitä varten, ettei maahan, veteen ja ilmaan pääse saasteita. Lupien myöntäminen ei ole niistä kiinni ja tilaa Suomessa löytyy. Väljempi asenne voisi hidastaa ratkaisevasti maaltamuuttoa.” Liikenne ei ole Ahdin

mielestä myöskään ongelma. Keskeistä on, että maaltamuutolle saadaan jarruja. Tulisi suosia kasvukeskusten läheisyyttä. Tämä helpottaisi jopa Helsingin seudun ongelmia.

Työttömyyden nujertamiseksi ei ole tehty tarpeeksi rohkeita liikkeitä. ”Yhteiskunta pyörii väliin pudonneiden kohdalla väärinpäin: kun ei pääse töihin, ei synny verotuloja ja sosiaalimenot kasvavat.” Tuoreen kansanedustajan mielestä tekemätöntä työtä löytyy ja työttömyyskorvauksen vastineeksi tulisi edellyttää työsuorituksia. Erityisen huolestuttavana hän pitää nuorisotyöttömyyttä, josta on jo syntynyt suuria ongelmia. ”Työttömyyden nujertamiseksi tulisi kaikkien osapuolten vaikuttaa tilanteeseen, yksityisten omissa asenteissa tulisi tapahtua muutoksia, työnantajien tulisi entistä tarkemmin miettiä tilanteita ja suunnitella henkilöstönsä määrää, ammattiyhdistysliikkeen tulisi väljentää suhtautumistaan

moneen asiaan, kuntien ja valtion tulisi panostaa työttömyyden nujertamiseen. Merkittävin rooli on kuitenkin yrittäjillä, joille tulisi taata hyvät toiminta- ja työllistämismahdollisuudet.”

Rohkeutta keskusteluun – maanmittausväki!

Maanmittarit ovat liian hiljaista väkeä. ”Profiilia pitäisi nostaa, koska esimerkiksi kaavoitus- ja maapolitiikka ovat yhteiskunnan kehityksen kannalta hyvin keskeisiä osa-alueita. Pitäisi osallistua enemmän yhteiskunnalliseen keskusteluun eri foorumeilla. Railakkuutta lisää maapolitiikkaan. Se on tahdosta ja tahtosta kiinni”, sanoo Ahti.

Positiivisuus elämän asenteena

Ahdilla on riittänyt aikaa myös harrastuksille. Hän on koko ikänsä kirjoittanut: neljä runokirjaa ja novellikokoelma ovat jo ilmestyneet ja viimeistelyä vaille valmis romaani on pöytälaatikossa.

Mistä kumpuaa energia tähän kaikeen? Arvattavasti geeniperinnön lisäksi terveistä elämäntavoista. Ahti sanoo huolehtivansa kunnostaan. Punttisalilla hän käy useamman kerran viikossa ja 100 kiloa menee vielä penkkipunnerruksessa. Joskus nuorempana meni 135 kiloakin. Lisäksi hän metsästää, kalastaa ja mökkeilee.

Ahti ei myönnä tuntevansa kohtuutonta stressiä, sellaista pontta-antavaa kuitenkin. Hän sanoo oppineensa kuuntelemaan kroppaansa. ”Työ pitää katkaista lomalla ja tavoitteet on mitoitettava niin, että on mukava olla.” Kirjoissaan hän käsittelee ihmistä, luontoa ja elämää yleensäkin. Ahti korostaa iloista elämänmyönteisyyttä ja tulevaisuuden uskoa.

Lienevätkö Lapin ihmisen piirteitä?

”Mahdollisesti. Lapin ihminen on usein kovantuntuinen pinnalta mutta pehmeä sisältä. Kovuus on kasvanutta lujuttua, mutta samalla Lappi on opettanut ihmisen tietyllä tavalla nöyräksi. Se ei ole nöyristely”, Ahti täsmentää.

Ahti Vielma

synt. 1941, Kittilä

Diplomi-insinööri 1967 (Teknillinen korkeakoulu, M-osasto)

TYÖURA:

- Maanmittauslaitos, maanmittaus-insinööri 1967–1969
- Espoon kaupunki 1969–1973
- Jämsän kaupunki, tekninen johtaja 1973–1981
- Jyväskylän kaupunki, apulaiskaupunginjohtaja 1981–2003
- kansanedustajana 19.03.2003–

YHTEISKUNNALLINEN TOIMINTA:

- Keski-Suomen Viro-seura ry:n hallitus 1999–
- Suomi-Saksa-instituutin säätiön valtuuskunta 1996–
- Suomi-Saksa-yhdistysten Liitto ry:n valtuuskunta 1990–
- Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kirkkovaltuusto 1999–
- Jyväskylän kaupunkiseurakunnan

kirkkoneuvosto 1999–

- Jyväskylän kulttuuriyhdistys ry (pj) 2002–
- Jyväskylän kenttäturheilijat ry (pj) 1999–
- Pelastakaa Lapset ry, Keski-Suomen alueellinen neuvottelukunta 2002–

EDUSKUNTATOIMINTA:

- Hallintovaliokunta 2.4.2003–
- Lakivaliokunta (vj) 2.4.2003–
- Ympäristövaliokunta 2.4.2003–

JULKAISUT

- runokokoelma *Pieni poika*
- runokokoelma *Kaamoksen lapsi*
- runokokoelma *Elämän viiva*
- *Kolme kokoelmaa* (runokokoelma ja aforismeja)
- novellikokoelma *Rinnastuksia*

Otteita Ahti Vielman runokokoelmasta *Elämän viiva*:

”Parempi olla nukkavieru kuin kiiltävä keikari.”

”Tärkeämpää on se, mitä löytyy ihmisen sisältä kuin miltä hän näyttää.”

”KUNTIEN MAAPOLIITTISIA ONGELMIA PUOLUSTELTAESSA ON MENTY VÄÄRÄLLÄ TAVALLA LAIN TAKSE. TOSIASIA ON OLLUT, ETTEI KUNNISSA OLE LÖYTYNYT RIITTÄVÄSTI POLIITTISTA TAHTOA ASIAN HOITAMISEKSI.”

